

Europa

EUROPESE ANALYSECEL

GROENBOEK

SCHADUWBANKIEREN

COM(2012)102

Synthese:

In dit Groenboek stelt de Europese Commissie een aantal risico's vast bij de praktijk van het schaduwbankieren. De Europese Commissie wenst die risico's aan te pakken met het oog op een meer stabiele financiële markt en vraagt aan de belanghebbenden of zij ermee instemmen dat schaduwbankentiteiten en -activiteiten strikter moeten worden gereguleerd. De belanghebbenden kunnen hun antwoorden tot **uiterlijk 1 juni 2012** aan de Europese Commissie bezorgen.

Context:

Het "schaduwbankieren" ontwikkelde zich vanaf de eerste helft van de jaren 2000. Rechtspersonen, die geen formele banken zijn - waaronder investeringsbanken, hypotheekverstrekkers, instellingen die schuldpapieren uitgeven met onderpand (cdo's) en hedge-fondsen - verhandelen buiten de beurs om rechtstreeks producten met elkaar zodat er geen duidelijk zicht meer is op de hiermee gepaard gaande risico's. Deze rechtspersonen opereren in de schaduw van het reguliere systeem en zijn niet onderworpen aan de reguliere regelgeving voor en het toezicht op de financiële instellingen.

In 2010 was schaduwbankieren op wereldbasis goed voor circa 25 à 30 procent van het totale financiële stelsel. Schaduwbankieren vervult dus belangrijke functies in het financiële systeem. Het zorgt voor extra financieringsbronnen en biedt beleggers alternatieven voor bankdeposito's.

Het kan, zoals vermeld, ook bedreigingen inhouden voor de financiële stabiliteit op lange termijn. De crisis van de kredietmarkten werd voor een groot deel veroorzaakt door het gebrek aan regulering van schaduwbankieren. In het schaduwbankieren speelden de kredietbeoordelaars een essentiële rol omdat zij financiële producten van waarderingen voorzagen.

De EU maakt werk van financiële hervormingen, die in G-20-verband werden toegezegd. De conclusies van de Europese Raad van 23 oktober 2011 bevatten een oproep om de regulering van het systeem van schaduwbankieren aan te scherpen.

Inhoud:

In dit Groenboek stelt de Europese Commissie een aantal risico's vast bij de praktijk van het schaduwbankieren en beoogt zij een aantal regelgevende initiatieven te lanceren die een alomvattend toezicht op het schaduwbanksysteem kunnen bevorderen.

Probleemstelling	Toelichting
Welke schaduwbankentiteiten?	- securitisatievehikels, vehikels voor bijzondere beleggingen of andere bijzondere doeleinden. - Geldmarktfondsen en andere beleggingsinstellingen of -producten met depositoachtige kenmerken; - beleggingsinstellingen die krediet verstrekken of 'geleveraged' zijn. - Krediet(waarborg)verstreckende financieringsmaatschappijen. - (Her)verzekeringsmaatschappijen die kredietproducten aanbieden of waarborgen.
Welke risico's?	- depositoachtige fondsstructuren kunnen tot "runs" leiden en er kan een hoge, verborgen <i>leverage</i> worden opgebouwd. - Omzeiling van regels en reguleringsarbitrage en het ontstaan van wanordelijke faillissementen binnen het banksysteem.
Welke maatregelen heeft de EU al genomen?	- Een aantal schaduwbankactiviteiten worden onrechtstreeks gereguleerd door middel van bank- en verzekeringsregulering. - Het toepassingsgebied van bestaande regulering wordt verruimd tot nieuwe schaduwbankentiteiten en –activiteiten. - Een aantal schaduwbankentiteiten en –activiteiten wordt rechtstreeks gereguleerd. Dit geldt voor hedgefondsbeheerders, door de richtlijn 'beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen'. Op die manier worden enkele schaduwbankkwesities rechtstreeks aangepakt.
Welke kwesties blijven onopgelost en vereisen dus nog maatregelen?	- Bankregulering: moet op alle relevante activiteiten van toepassing zijn en moet risicovolle blootstelling aan schaduwbankentiteiten tegengaan. - Er stellen zich nog reguleringsproblemen m.b.t. vermogensbeheer. In het bijzonder de trackers- en geldfondsmarkten worden door de Commissie op de voet gevolgd. - Effectenuitlenings- en repo-overeenkomsten: vormt een belangrijke financieringsbron van schaduwbankactiviteiten, en kan voor gevoelige verhoging van 'leverage' zorgen. - De EU is bezig met het in kaart brengen van andere schaduwbankentiteiten, die totnogtoe de dans ontsprongen zijn.

Vragen van de Commissie aan de stakeholders	- Zijn de stakeholders het met de vaststelling van deze schaduwbankactiviteiten en bijhorende risico's eens en moeten er ook andere kanalen worden bekeken waarlangs schaduwbankactiviteiten nieuwe risico's creëren? - Gaan de stakeholders ermee akkoord dat schaduwbankentiteiten en -activiteiten strikter moeten worden gemonitord en gereguleerd? - Zien de stakeholders ook positieve aspecten in het schaduwbankieren? - Wat vinden de stakeholders van de maatregelen die Europa tot op heden trof op het gebied van regulering van schaduwbankieren? - Wat moet er volgens de stakeholders nog gebeuren? Welke kwesties moeten nog met welke maatregelen bestreden worden?
---	--

Bevoegde commissie(s):

- Commissie voor Financiën en Begroting;
- Commissie voor Handelsrecht en Economisch Recht;
- Bijzondere opvolgingscommissie belast met het onderzoek naar de financiële crisis.

Bevoegde federale overheden:

- FOD Financiën,
- Nationale bank,
- FSMA

Juridisch kader (Europees en Belgisch)

- Wet van 20 juli 2004 indien het product beantwoordt aan de Belgische definitie van een Instelling voor Collectieve Belegging (ICB)
- Prospectuswet van 16 juni 2006 indien het product niet beantwoordt aan de Belgische definitie van een Instelling voor Collectieve Belegging

“Subsidiariteitsadvies” of “politieke dialoog”?

Het betreft een Mededeling van de Europese Commissie, en geen wetgevend initiatief. De nationale parlementen kunnen dus enkel in het kader van de politieke dialoog met de Europese Commissie (het Barroso-initiatief) hun opmerkingen over dit document aan de Europese Commissie verzenden. Het verzenden van opmerkingen is niet gebonden aan een termijn.

De belanghebbenden (waaronder de nationale parlementen) kunnen hun antwoorden tot **uiterlijk 1 juni 2012** aan de Europese Commissie bezorgen.

Meer informatie:

* Tekst van het ontwerp van COM(2012)102

http://ec.europa.eu/internal_market/bank/docs/shadow/green-paper_nl.pdf

* IPEX-pagina die alle bijdragen van andere nationale parlement rond deze mededeling bundelt:

<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/dossier/document/COM20120102.do#dossier-COM20120102>

Eurovoc-descriptoren:	Europese Unie - BANK – BANKCONTROLE
-----------------------	-------------------------------------

Redactie:

Roeland Jansoone, adviseur, tel. 02/549.80.93, roeland.jansoone@dekamer.be